

En favor de la democràcia

RAMON FARRÉ ROURE
PRESIDENT DE CDC A LLEIDA

AQUESTS DIES, els comentaristes glossen la revolució democràtica de Tunísia, d'Egipte i de Líbia. Celebren l'enfonsament de les dictadures de Ben Ali, Mubarak i de Gaddafi i es pregunten si la democràcia, ni que sigui incipient, debil i molt mediatitzada per l'exèrcit, acabarà per expandir-se pel Pròxim Orient i el nord de l'Àfrica. Estaria bé que fos així.

Convé, tanmateix, aprofitar l'avinentesa per mirar d'escartir si la democràcia a l'Estat espanyol respon plenament al que se suposa que és. Quan es pregunta als catalans per la satisfacció amb el funcionament de la democràcia, un 56,8% dels enquestats contesten que n'estan poc o gens, de satisfets, i només un 5,1% respon que n'està molt, com es palesa en la darrera enquesta del Centre d'Estudis d'Opinió de la Gene-

ralitat de Catalunya. Com a símptomes d'aquesta defeció per la democràcia es poden assenyalar la poca consideració que mereixen els polítics, l'alt índex d'abstenció en les successives eleccions i l'escassa afiliació de ciutadans als partits polítics, que expressen el pluralisme polític, concorren a la formació i a la manifestació de la voluntat popular i són instrument fonamental per a la participació política, si més no això és el que la Constitució proclama.

Quines en poden ser les causes? La mediatització dels parlaments pels governs, la poca claredat en la separació dels poders legislatiu, judicial i executiu, la millorable transparència en la conformació de les decisions dels governs. Hi afegiria, la quantitat de persones excloses dels avantatges dels siste-

mes democràtics: persones en situació d'atur, persones per dessota del llindar de la pobresa, persones sense cap renda per esgotament de tota mena de subsidi, persones amb una certa incapacitat d'entendre la complexitat intrínseca de la política, per un cert déficit de formació, que tenen tendència d'excloure-se'n.

No ajuda a la bona consideració de la democràcia la facilitat amb què els valors individuals passen per sobre els col·lectius. El jo està gairebé sempre davant dels nosaltres. Els drets individuals es reforcen, els col·lectius es posen en dubte. I la democràcia té molt a veure amb el nosaltres i amb els drets que s'exerceixen col·lectivament, malgrat que s'atribueixin a la persona.

Aquestes consideracions tenen un afegit en el cas de Catalunya. La sentència del Tribunal Constitucional contra l'Estatut d'autonomia ha introduït perplexitat en la ciutadania perquè el que ha estat referendat pel poble ha resultat interpre-

tat, quan no anul·lat, per un tribunal. De fet, un 62% dels ciutadans consideren que Catalunya gaudeix d'un nivell insuficient d'autonomia política, segons el baròmetre d'opinió del CEO més amunt esmentat. La democràcia pateix.

Juntament amb aquests indicis preocupants, n'hi ha d'altres que encoratgen a creure que és ben possible l'enfortiment de la democràcia parlamentària. De manera sumària: l'efectivitat a fer possible els canvis de govern, fins i tot d'aquells que atresoren molt poder; la creixent preocupació per la transparència en les decisions polítiques; el funcionament dels instruments de control intern i externs de l'acció política, singularment els jurisdiccionals; el creixement de la consciència social en generacions joves, globalment més formades que les seves antecessores; i, finalment, el creixement de les xarxes socials en entorns virtuals i les possibilitats de les noves tecnologies per posar a l'abast de la gent informacions

emprades o generades pels administradors públics (opendata).

Dependrà de l'acció ciutadana i dels comportaments dels actors polítics que predominin més les llums que les ombres. La democràcia es defensa practicant-la, exercint els drets que a tots corresponen i complint els deures. I, en temps electoral, amb la participació ciutadana. Ben aviat els ciutadans tornaran a ser cridats a les urnes amb motiu de les eleccions municipals. Serà un bon moment per exercir el dret de sufragi i per escollir aquells alcaldes que estiguin més compromesos amb la democràcia, el millor dels sistemes avui existents.

Mentrestant, els governs i els partits que els sostenen farien bé d'enfortir els punts forts de la nostra democràcia i esborrar els febles explicant les polítiques aplicades i les raons que les fonamenten, escoltant els ciutadans més que no parlant i estant amatents a practicar les virtuts democràtiques.